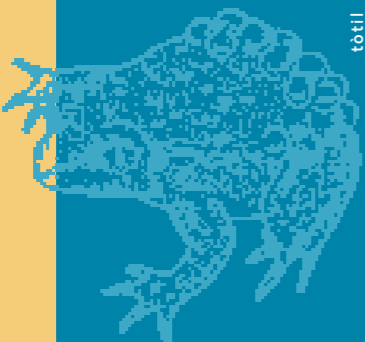

La Traüna - les Vernedes - camí dels Esqueis de Bovilar - sot de font de Gallina - sot de les Lloredes - Esqueis de Bovilar - Camí de les Illes - La Tordera- Tornada pel mateix camí

Recorregut	2,1 km d'anada
Desnivell	95 m de pujada
Durada	35 min sense comptar les aturades
Edat recomanada	A partir dels 8 anys
Destaquem	El pas pels Esqueis de Bovilar
Recomanacions	Porteu cantimplora, botes de muntanya i capelina. A l'estiu, cal incloure tovallola, banyador, gorra, repel·lent d'insectes i cremes de protecció solar.

fixa't

Els castanyers centenaris
Les maduixeres
Les petjades dels animals del bosc
El grèvol
El llorer-cirerer
Els Esqueis de Bovilar
El paisatge
La font de les Nàiades
El bosc de ribera
Els animals del riu
L'aigua i les roques del riu
L'ambient relaxant de l'entorn del riu

tótil

En conveni amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient

Dolors Almeda 1-3 local 8 08940 Cornellà de Llobregat
Tel.93 474 46 78 Fax 93 377 73 44
acc@esplai.org www.esplai.org

4

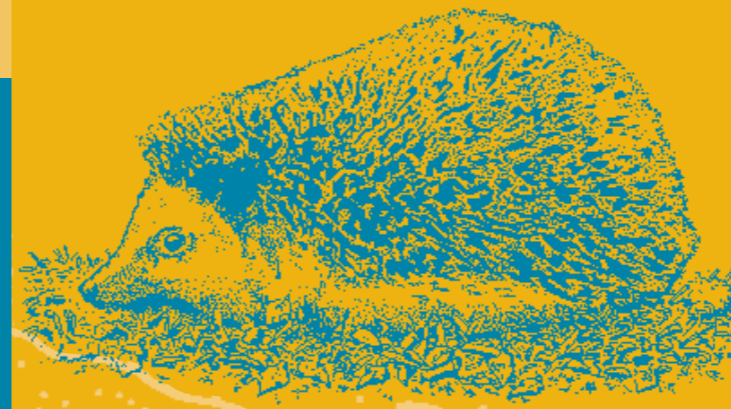
la Tordera LA TRAÜNA

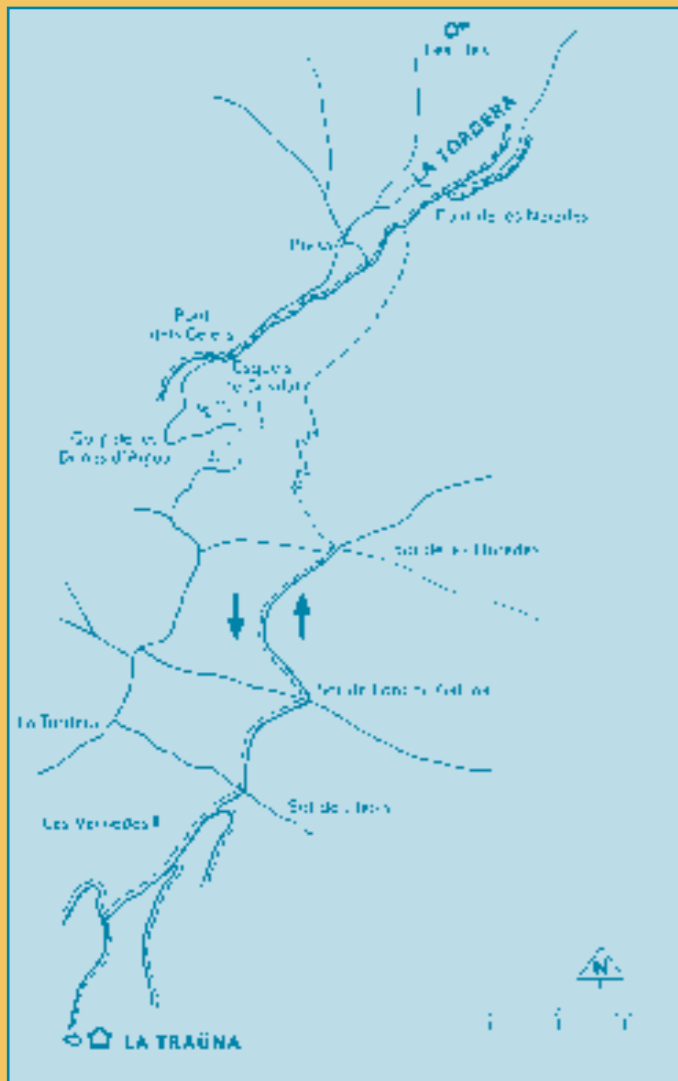
Aquest itinerari ens apropa, pel vessant obac de les Agudes, a la vall de la Tordera.

La Tordera és un riu que neix a la font Bona de Sant Marçal (1100 m) i té un recorregut força llarg, que travessa tot el Montseny. En els primers quilòmetres, la vall separa el bloc del Matagalls del bloc de les Agudes - Turó de l'Home. Un cop rep la riera de la Castanya, gira cap al sud i la vall fa de partió entre el bloc de la Calma i el de les Agudes - Turó de l'Home. Després, abandona la zona muntanyosa i entra a la Depressió Prelitoral, on finalment s'obre pas entre la serra del Montnegre i els contraforts del massís de Cadiretes per desembocar al mar, entre Blanes i Malgrat de Mar.

El recorregut per la seva vall alta és fàcil i té poc desnivell. El camí travessa l'alzinar muntanyenc i creua diverses torreneres, que de vegades porten aigua. Després s'enfila cap al cingle de Bovilar, des d'on podem gaudir de l'esplèndida panoràmica del Montseny. Aquesta cinglera estreny la vall i forma un petit congost per on la Tordera serpenteja, on es troba el gorg de les Dones d'aigua, un dels indrets més impressionants del Montseny.

El recorregut acaba en una ampla esplanada amb molta ombra, al costat de la font de les Nàiades, amb aigua potable, que la fa apta com a zona d'esbarjo.

La Traüna (730 m)

Situats a l'entrada de la masia la Traüna, baixem pel camí principal d'accés a la casa, en direcció N. Deixem els diferents accessos a les feixes i continuem baixant. Trobem, a mà dreta, els tres castanyers centenaris que "vigilen" la Traüna, des del primer terç del segle XIX, quan van ser plantats. Si grimpem pel marge, podem apropar-nos a les seves soques i, a la tardor, descobrir els seus fruits, anant en compte, però, de no punxar-nos amb els pellons, aquests embolcalls espinosos que envolten les castanyes.

3 min. Les Vernedes (725 m)

Travessem la tanca amb cadena i sortim a la pista principal. Deixem de banda el sentit de baixada que porta a la carretera de Palautordera a coll Formic. Prenem la pista de pujada, a la dreta, en direcció NE, cap a la Tordera. Al marge esquerre del camí, trobem una tanca de fusta que delimita la finca de les Vernedes.

Uns metres més endavant, deixem de banda, per la dreta, el camí que ve del mas de can Toni.

7 min. Camí dels Esqueis de Bovilar (750 m)

Troblem una cruïlla de camins, amb un cartell metàl·lic que ens marca, a l'esquerra, el camí de Sant Marçal, que hem de prendre. Aquest sender mena en direcció NE, cap als Esqueis de Bovilar. Per tant, deixem de banda la pista que continua en pujada fins a la font de Gallina, la Gronxadora i, a través del vessant obac de les Agudes, arriba a l'ermita de Sant Marçal.

Uns metres més enllà, l'aigua de pluja acostuma a formar un gran toll on és habitual trobar les petjades de senglars, teixons o fagines que habiten el bosc.

Continuem el camí i trobem el primer sot de l'itinerari, el sot dels Igols, que gairebé mai no porta aigua.

Just en el sot, dins del bosc, trobem un gran grèvol, amb les fulles lluints i no gaire punxants. Els fruits vermellors del grèvol apareixen a la tardor i resten a l'arbre durant tot l'hivern; és l'aliment de molts dels petits ocells, com els pinsans, que passen l'hivern en aquestes contrades. Era tradicional usar les seves branques per ornamentar la llar per Nadal, però cal recordar que actualment és una espècie botànica protegida i n'està prohibida la recol·lecció.

El camí continua, cada cop més estret, i de tant en tant trobem, dins l'alzinar, algun castanyer i, en els racons més humits, també algun faig, que a la tardor dona unes pinzellades ocre al bosc.

12 min. Sot de font de Gallina (760 m)

Sot ombrívol que travessa el camí i que deu el seu minso cabal a la font de Gallina (1000 m). Els marges del camí estan coberts d'esbarzers, que a finals d'estiu fructifiquen i ofereixen les móres. Al marge esquerre del camí continua la tanca de fusta de la finca de les Vernedes.

Més endavant, trobem zones més assolellades amb mates de cap d'ase, d'estepes, d'argelaga negra, de bruc i de bruguerola. El camí baixa suaument i l'alzinar torna a fer-se més atapeït.

18 min. Sot de les Lloredes (755 m)

Ens trobem amb l'última de les petites valls que travessen el camí dels Esqueis de Bovilar. Com les altres, és tributària de la Tordera. El nom de sot de les Lloredes li ve donat pels exemplars de llorer-cirerer de Portugal (*Prunus lusitanica*) que hi creixen espontàniament. L'indret es troba molt embardissat, tant per l'esbarzer com per altres lianes, com l'heura i la vidalba. L'aigua del sot, que sovint s'embassa, permet el creixement de plantes típicament aquàtiques, com és el càrex pèndul.

El camí, cada cop més estret, es transforma en un corriol que en certs moments ha de salvar les diverses roques que han caigut. El corriol, a poc a poc, emprèn la pujada cap als cingles de Bovilar.

25 min. Esqueis de Bovilar (825 m)

És l'indret més alt de l'itinerari i ofereix una panoràmica espectacular de la zona. Observem la serra de Navall, el pla de la Calma amb el Sui (1318 m), els revolts de la Tordera i la pista de les Illes.

Aquesta formació rocallosa que sobresurt dels vessants del massís obliga la Tordera a serpentejar pel fons de la vall. La força de l'aigua ha format un dels gorgs més fantàstics del Montseny, el gorg de les Dones d'Aigua.

Aquestes zones rocalloses i acinglerades són els llocs freqüentats per la geneta, un mamífer típicament nocturn que s'apropa a aquests indrets buscant un lloc per fer la seva latrina. Passat el cingle, el camí davalla suaument, es torna més ombrívol, molt estret, i les esllavissades en certs punts del camí fan sensació de perill.

30 min. Camí de les Illes (770 m)

Ja al fons de la vall, trobem una pista que prové de la carretera de Palautordera a coll Formic. Prenem aquesta pista, a la dreta, que mena a la font de les Nàïades, restaurada el 1994; a uns 5 minuts; al Càmping - masia les Illes i molt més enllà, emprèn l'ascens a l'ermita de Sant Marçal. Un cartell ens recorda que som al Parc Natural del Montseny, amb la prohibició de fer acampada lliure i que cal respectar el medi.

Tornem per la pista en direcció W, per deixar-la immediatament i prendre el camí que, cap al NE, baixa a la Tordera. Hem d'anar amb compte amb la tanca electrificada.

35 min. La Tordera (750 m)

El corriol que seguim, sovint entollat, ens porta fins a una esplanada, just a la riba de la Tordera. L'esplanada, ben coberta d'ombra per les nogueres que hi ha plantades i amb uns grans blocs de granit, és un lloc ideal per a l'esbarjo.

En aquest indret trobem una presa, construïda l'any 1951, on l'aigua és canalitzada. Un rec la manté a nivell durant uns quilòmetres fins arribar a la central hidroelèctrica, on es produeix l'energia.

L'aigua del riu la Tordera és freda, neta i baixa amb força, lliscant entre les pedres i formant petits salts d'aigua.

Les condicions ambientals que creen els rius propicien el creixement d'uns boscos que van resseguint els cursos d'aigua, són els anomenats boscos de ribera. En aquest cas, la verneda.

L'arbre que li dona nom és el vern, que requereix sempre sòls molt humits i per això només el trobem a tocar del riu. Acompanyant el vern, trobem altres arbres com el freixe, l'avel·laner, l'om i el saüc, i observem un estrat herbaci molt important format pel buixol, el marcòlic i la gatassa, entre altres. Aquestes espècies, de florida primerenca, donen a la verneda un aspecte primaveral esplèndid.

Dins l'aigua, atesa la seva puresa, trobem una sèrie de petits animalons, com les perles, les efímeres, les cuques de caps, les larves d'espíadimonis, els escorpins d'aigua, els cargols d'aigua dolça i, fins i tot, les sangoneres.

La fauna també compta amb un depredador de tots aquests petits invertebrats, la truita de riu. En aquesta zona la seva presència és abundant i se'n regula la pesca mitjançant un vedat.

Si som una mica aventurers, podem provar d'anar cap al Gorg de les Dones d'Aigua. Baixem per la pista de les Illes en direcció W, fins arribar al pont dels Beiers, a uns 5 minuts. Un cop hi som, baixem al llit del riu i, per sobre les roques, anem buscant el millor camí per anar aigües avall. Hem d'anar en compte perquè en molts moments s'ha de grimpar per les roques. Trobem un punt on necessitem una corda per vèncer el desnivell. Hi arribem en uns 30 min.

Si tenim en compte la toponímia de la zona, veurem que hi ha molts noms que fan referència a uns éssers fantàstics relacionats amb l'aigua: les Nàïades o dones d'aigua. Aquests éssers mitològics són esperits subtils i lleugers de l'aigua. Són bellíssimes donzelles d'ulls clars i de llargues cabelleres de color daurat que enlluernen i encisen sota els raigs de la lluna, ja que només surten a les nits. Van nues o amb robes transparents i són permanentment joves, ja que malgrat que no són immortals arriben a viure més de mil anys.

1 hora 5 min. La Traüna (730 m)

La tornada cap a la Traüna és seguint el mateix itinerari a la inversa i en una mitja hora arribem a la casa.